

**EDUCAȚIA MULTILINGVĂ A STUDENȚILOR ACADEMIEI DE STUDII ECONOMICE.
AȘTEPTĂRI ȘI PROVOCĂRI**

Rodica STANCIU-CAPOTĂ¹
Cornelia PĂTRU²
Alina-Maria MARDARI³

Abstract

This article aims to emphasize the role of foreign languages in the process of multilingual education at the Bucharest University of Economic Studies. Through this project we had the opportunity to come across the actual expectations and challenges of our students and thus to see the importance of the sustainable development of teaching foreign languages in accordance with the newest social and academic requirements. Therefore, the research findings encourage teachers to search for innovative ways of teaching foreign languages for the enhancement of foreign language skills.

Keywords: multilingual education, foreign languages, students' expectation(s), educational challenges

1. Scurtă introducere

În contextul socio-economic și cultural actual, reflexiile în jurul termenului "educație" se încarcă de epitete din ce în ce mai diverse, menite să diferențieze pe cât posibil tipurile de abordări necesare adaptării metodologiilor, conținuturilor și strategiilor didactice la nevoile personale, profesionale și sociale ale tinerilor, studenților în cazul nostru. De la educația timpurie, la educația formală și informală, la educația incluzivă, la educația pluriculturală, la educația financiară, etc, fiecare tip de nevoie, fiecare tip de obiectiv generează un tip de « educație ». În cadrul învățământului instituționalizat de stat, tipul de educație este dictat de obiectivele societății care îl finanțează. Acest lucru nu înseamnă însă că așteptările studenților trebuie neglijate sau ignorate. Nu înseamnă că actul educativ - sub toate aspectele sale - trebuie să fie rigid. El trebuie, dimpotrivă, să conducă la atingerea atât a obiectivelor instituționale cât și a celor personale (ale studenților), să se adapteze la caracteristicile grupului/studentului. Acest grup/student va lucra într-o lume globalizată, informatizată, modernă, iar pregătirea lui depinde în mod sigur atât de propriile eforturi, cât și de eforturile școlii:

«selon KPMG, le premier critère déterminant pour intégrer une entreprise est aujourd'hui l'opportunité de développement personnel. Les jeunes générations veulent être en constant apprentissage et évoluer au sein de l'organisation. Le deuxième critère déterminant vient du caractère utile de leur travail. Ils souhaitent apporter quelque chose de positif pour la société. Enfin, en troisième et dernière position vient le salaire et les primes sur objectif. Par rapport à ce

¹ Rodica Stanciu-Capotă, Academia de Studii Economice, București, capota.rodica@rei.ase.ro

² Cornelia Pătru, Academia de Studii Economice, București, cornelia.patru@rei.ase.ro

³ Alina-Maria Mardari, Academia de Studii Economice, București, alina.mardari@rei.ase.ro

phénomène, on remarque que ce sont le plus souvent les entreprises qui s'adaptent aux candidats et non le contraire. » (Mitry, 2017)

La fel și școala: trebuie să se adapteze. Să se adapteze, dar să nu facă rabat de la calitatea actului educațional.

În ceea ce ne privește, ca profesori de limbi străine în cadrul Academiei de Studii Economice din București, noi considerăm că printre competențele viitorilor economiști, ale actualilor noștri studenți de la Facultatea de Relații Economice Internaționale (REI) și de la Facultatea de Administrarea Afacerilor în Limbi Străine (FABIZ), competențele de comunicare sunt esențiale, mai ales cele de comunicare în limbi străine. Căci

« L'éducation plurilingue et interculturelle répond à la nécessité et aux exigences d'une éducation de qualité : acquisition de compétences, de connaissances, de dispositions et d'attitudes ; diversité d'expériences d'apprentissage; constructions culturelles identitaires individuelles et collectives. Il s'agit tout à la fois d'augmenter l'efficacité des dispositifs d'enseignement et d'améliorer la contribution des enseignants à la réussite des populations scolaires les plus vulnérables ainsi qu'à la cohésion sociale » (Beacco, Jean-Claude et al : 9)

Studiul nostru are ca principal obiectiv identificarea așteptărilor studenților din anul I ciclul licență privind învățarea limbilor străine în ASE. De asemenea, avem în vedere și creionarea unui profil general, cunoscut în linii mari din experiențele anilor anteriori, al studentului în anul I doritor și (foarte) motivat să învețe și altă limbă străină pe lângă engleză. Ne-am propus să realizăm aceste lucruri pe baza unui chestionar (Anexa 1) constând din 15 întrebări pe care proaspeții studenți au fost invitați să îl completeze anonim în cadrul primului seminar de limbă germană respectiv franceză din anul universitar 2019-2020. Am considerat important acest lucru prin prisma dinamicii de pe piața muncii, a globalizării și a tehnologizării neîntrerupte cu care ne confruntăm cu toții deopotrivă – studenți și profesori - și care nu întotdeauna este folosită în scopuri utile, constructive. Ne-am concentrat atenția pe limbile germană și franceză cunoscute ca fiind limba a doua (L2) în raport cu engleza, pe care toți studenții din universitatea noastră o învață ca limba 1 (L1). Chestionarul a fost completat benevol și anonim de 81 de studenți la limba franceză (39 REI + 42 LMA (Limbi moderne aplicate)) și de 71 de studenți la limba germană L2 (20 REI + 51 FABIZ) respectiv de 42 de studenți la limba germană L1 la FABIZ.

2. Situația limbilor străine în ASE. Scurtă trecere în revistă

Conform planurilor de învățământ⁴ începând cu anul 2012, 9 din cele 11 facultăți ale ASE au prevăzut în planurile de învățământ o singură limbă străină care se învață 1 sau cel mult 2 semestre, fapt în totală neconcordanță cu cererea de pe piața muncii atât din România cât și la nivel european și mondial. Lucrurile sunt diferite doar la facultatea REI (unde se învață 3 ani atât limba engleză L1 cât și L2 - franceză sau germană) și la FABIZ L1 (unde se învață DOAR 3 semestre la toate cele trei secții, chiar și limba în care se studiază inclusiv materiile de specialitate în toți cei trei ani la ciclul licență).

3. Chestionarul

Așa cum am menționat anterior, obiectivul principal al acestui studiu îl constituie identificarea așteptărilor studenților din anul I ciclul licență privind învățarea limbilor străine în ASE pe baza culegerii de informații direct de la aceștia.

Ipoteza de lucru a acestui studiu este: studenții din anul I ciclul licență dispun de un nivel de cunoaștere a limbilor germană și franceză foarte diversificat și intenționează să-și îmbunătățească nivelul de cunoștințe

⁴ <http://planinvatamant.ase.ro/>

de limbă străină, având așteptări clare privind îmbunătățirea celor patru competențe lingvistice fundamentale.

3.1. Întocmirea și distribuirea chestionarului

Chestionarul a fost conceput și distribuit studenților în limba română pentru a evita eventualele neclarități. Chestionarul cuprinde zece întrebări cu variante de răspuns „multiple choice” și cinci întrebări deschise. Întrebările din chestionar sunt grupate pe arii tematice după cum urmează:

- date despre repondenți;
- informații legate de cursurile de limbi străine și despre contextele în care au fost învățate;
- informații despre resursele de timp alocate pentru învățarea unei limbi străine;
- întrebări despre motivația alegerii învățării unei limbi străine;
- întrebări despre nivelul de cunoaștere a limbii în momentul de față și despre așteptările privind acumularea de cunoștințe;
- sugestii privind materialele didactice;
- așteptări și temeri privind cadrul didactic de la seminarul de limbă germană și franceză.

Trebuie să menționăm faptul că procente exprimate se referă la numărul de opțiuni formulate, deoarece studenții au avut voie să opteze, dacă era cazul, pentru mai multe răspunsuri la întrebările cu variante de răspuns.

3.2 Analiza datelor din chestionar

Datele culese în urma completării chestionarului confirmă ipoteza că nivelul de cunoaștere a limbilor străine de către studenții din anul I este foarte heterogen, variind între A1 și B2 la L2, respectiv între A2 și C1 pentru grupele de la FABIZ L1. Îmbucurător este faptul că majoritatea studenților și-au exprimat intenția de a-și depăși nivelul actual de cunoaștere a limbii.

Răspunsurile la întrebările din chestionar furnizează date importante privind nivelul de cunoștințe la primul seminar de limba străină și interesul studenților de a participa și de a contribui activ la cursurile de limbi străine. În urma prelucrării și interpretării răspunsurilor la întrebările din chestionar au fost formulate considerațiile pentru fiecare întrebare în parte.

La întrebarea 1 – «Unde ați învățat limba germană/franceză? » majoritatea studenților de la REI L2 și FABIZ L2 au declarat între 82% și 95% că au învățat limba franceză, respectiv germană, la școală. În comparație cu aceștia, doar 62 % dintre repondenții de la FABIZ cu limba germană L1 au răspuns că au învățat aceasta limba străină la școală. Diferența dintre L2 și L1 apare datorită faptului că cei cu L1 au un nivel de cunoștințe mai mare, acesta fiind dobândit mai ales prin participarea la diferite cursuri organizate sau la meditații. Astfel 27% dintre studenții de la FABIZ L1 și-au îmbunătățit cunoștințele de limba germană la meditații. Doar o mică parte, în jur de 3%-4% dintre studenții cu L1 și cu L2 au învățat aceste limbi străine în cadrul unor cursuri organizate, iar pentru opțiunea *autodidact* s-au înregistrat valori între 7% la limba germană L1 FABIZ și 2% pentru L2 FABIZ.

În jur de 5% dintre studenții de la LMA au răspuns că au fost autodidacți sau au folosit internetul și site-ul Duolingo.

La întrebarea 2 – «De ce ați ales să învățați această limbă străină? » răspunsurile studenților indică faptul că peste 53 % din repondenții de la REI L2 au avut limba germană ca disciplină de învățământ obligatorie în școală. Studenții de la REI L2 cu limba franceză au cea mai pondere, 80% dintre cei de la LMA și 66% de la REI alegând opțiunea *era disciplina de învățământ obligatorie la școală. La îndemnul părinților* au învățat 40% dintre cei cu limba germană L1 de la FABIZ în comparație cu 13% dintre repondenții aparținând Facultății REI și având limba germană ca L2. În jur de 8% dintre repondenții de la REI și 4% de la LMA cu limba franceză L2 au răspuns că au învățat la îndemnul părinților. *Din proprie inițiativă* se

pare că au învățat în jur de 30 % dintre repondenții de la fiecare facultate în parte, ponderea fiind asemănătoare indiferent de faptul că este vorba de L1 sau L2. Excepție fac cei de la REI cu limba franceză L2 având un procentaj de 13%. Opțiunea *pentru că prietenii mei învață/ cunosc această limbă* a fost aleasă de foarte puțini repondenți, în jur de 2%. Printre alte motive pentru care au învățat aceste limbi străine se menționează faptul că ele sunt cerute pe piața muncii, fiind importante și foarte apreciate în viitoarea carieră.

La întrebarea 3 – «Ce resurse de timp aveți la dispoziție pentru învățarea acestei limbi străine?» majoritatea studenților au răspuns că alocă aproximativ două ore pe săptămână pentru învățarea limbii germane respectiv franceze. De remarcat este faptul că ponderea cea mai mare o au cei cu limba germană la L1 FABIZ, aceștia având ca resursă de timp pentru învățarea limbii câte două ore pe zi. 60% dintre cei cu limba franceză L2 au răspuns că alocă două ore pe săptămână pentru învățarea limbii. În jur de jumătate (49%) dintre studenții de la REI și FABIZ care au limba germană L2 au răspuns că își petrec două ore pe săptămână pentru a învăța limba germană. 42% dintre studenții de la LMA alocă o oră pe zi pentru învățarea limbii franceze. În ansamblu se observă că toți studenții își alocă timp pentru învățarea limbilor străine, conștienți fiind de importanța cunoașterii limbilor străine pe piața muncii. La opțiunea *altele* au fost menționate: 30 min/zi; când apuc să vorbesc; 4h/săpt (germana REI L2), 1h/săpt (franceză REI L2), cât îmi permite serviciul; oricât este nevoie; 2-3 ore/săpt (franceză LMA L2).

La întrebarea 4 – «Preferăți să învățați?» - având ca variante de răspuns diferite moduri de învățare, opțiunile exprimate relevă faptul că majoritatea studenților preferă studiul *individual*, printre cei cu valorile cele mai ridicate numărându-se cei de la LMA L2, cu 54% și cei de la FABIZ L1 cu 48%. În ceea ce privește răspunsurile studenților de la REI și FABIZ cu limba germană L2 se remarcă ușoare diferențe între valorile înregistrate, după cum urmează: 28% și 39% între studenții de la REI și FABIZ. Opțiunea *cu un partener* a fost aleasă de aproximativ 20% dintre studenții de la fiecare facultate, neremarcându-se diferențe între cei cu L1 și L2. Studenții de la REI și FABIZ cu limba germană L2 preferă, într-o proporție de 34%, să învețe *în grup*. Studenții de la REI cu franceză L2 au ales această opțiune într-o proporție de 30 %. Doar 7% dintre studenții de la LMA franceză preferă să învețe *în grup*. Repondenții de la FABIZ cu limba germană L1 au fost înregistrați cu o valoare procentuală de 24% pentru această opțiune. Interesant este faptul că varianta de răspuns *doar ascultând, profesorul este cel care trebuie să vorbească* a fost aleasă de aproape 5% dintre studenții de la REI și de 19% dintre cei de la FABIZ cu germană L2. O diferență mare la această opțiune a fost constatată și la limba franceză L2 cu procente de peste 2% la REI L2 și aproape 20% la LMA. Foarte puțini dintre cei cu germană L1 au ales această opțiune, fiind conștienți că aportul individual în procesul de învățare a unei limbi străine este deosebit de important.

La întrebarea 5 – «Ce considerați a fi mai util în învățarea unei limbi străine?» majoritatea repondenților consideră că *vocabularul și conversația* au o semnificație primordială, fiind foarte utile, atât în viața de personală cât și în cea profesională. După cum reiese din analiza opțiunilor, aproape 58% dintre studenții de la REI cu limba franceză L2 și o medie de 52% de la REI și FABIZ cu limba germană L2 au ales varianta a) *vocabularul și conversația*. În ceea ce privește repondenții de la FABIZ cu limba germană L1 aceștia au optat pentru varianta a) în proporție de 40%. De remarcat sunt și opțiunile pentru celelalte variante de răspuns care arată că la varianta b) *noțiunile de gramatică, listele de cuvinte și traducerile* valoarea procentuală a răspunsurilor celor cu limba germană L1 și L2 este doar puțin diferită, între cele două grupe de repondenți înregistrându-se doar o diferență de cca. 4 %. Interesantă în cadrul acestei opțiuni este diferența de la limba franceză, între cca. 9% la REI și 27% la LMA. Diferența poate fi explicată prin prisma numărului mai mare de ore pe săptămână și a faptului că la LMA limba se și studiază, nu doar se învață. Opțiunea c) *citirea și redactarea de texte* a fost exprimată cel mai mult tot de studenții care intră mai des în contact cu limba, cca. 9% la germană L1 și cca. 12% la LMA. Niciun student de la germană REI L2 nu a optat pentru varianta de răspuns b), iar cei de la FABIZ L2 au optat pentru ea în proporție de aproape 6%. Ponderea răspunsurilor pentru varianta d) *ascultarea și conversația*

este relativ asemănătoare la L2, cu o medie de cca. 26% la limba germană la REI și cca. 29% la franceză. De remarcat este faptul că și opțiunile studenților de la germană FABIZ L1 înregistrează un procent foarte apropiat de cele anterioare cu 27%. Putem spune deci, că ascultarea și conversația sunt aproape la fel de importante pentru ambele limbi analizate, atât pentru L1 cât și pentru L2.

O diferență de aproape 10 procente se înregistrează totuși în cazul limbii germane L2 între cele două facultăți : cca. 33% la REI și cca. 24% la FABIZ. Conform opțiunilor, studenții înțeleg că pentru a putea purta o conversație trebuie să aibă și noțiuni de gramatică, dar și să-și dezvolte vocabularul astfel încât să stăpânească limba străină cât mai bine.

La întrebarea 6 – «Ce vă motivează să învățați această limbă străină?» – cei mai mulți repondenți au fost cei de la limba germană, care au ales „oportunitatea unui loc de muncă peste medie”: 42, 86% (REI L2) și 45,31% (Fabiz L1). Procentele celor de la limba franceză s-au situat între 28,8% și 32,8 %. În ansamblu se observă preocuparea tuturor pentru pregătirea unui viitor profesional de succes.

„Dezvoltarea personală” ca motivație a fost recunoscută de o treime din totalul repondenților de la limba germană și limba franceză (amândouă L2), cei de la limba germană L1 ajungând la un procent de 39%. În ceea ce privește „mutarea într-o țară străină unde am nevoie de aceasta limbă străină” cei mai mulți studenți de la filiera Limbi Moderne Aplicare (25%) au ales această opțiune, spre deosebire de cei doar 4,9% de la limba germană L2 REI. În medie, se înregistrează o diferență mare între cele două limbi L2: doar 7% dintre cei care învață germană își propun să plece din țară, față de 20% dintre cei care învață limba franceză. La opțiunea „îndeplinirea cerințelor de studii actuale”, cei care studiază limba germană ca L1 la FABIZ, au fost, cum era de așteptat, cei mai puțini numeroși (4,7%), dat fiind că ei au trecut și de un test de limbă la admiterea la facultate. La ceilalți, procentul a oscilat între 13% și 23%. La opțiunea *alte*, au răspuns doar 1, 56 % dintre studenți („este o limbă frumoasă”, „îmi place”).

La întrebarea 7 – «Ce nivel de cunoaștere a limbii estimați că aveți în momentul de față?» –, la nivelul A1 cele mai mari procente s-au înregistrat la limba germană L2 (între 39% și 45%), iar la L1, previzibil, s-a înregistrat 0%. Pentru limba franceză, procentul a fost de 35-36%. Este de remarcat faptul că procentele de la acest nivel minim sunt mai mari decât cele de la celelalte niveluri, fapt care denotă nivelul slab cu care vin studenții în ceea ce privește limba a doua, deși ea este învățată timp de 7 ani în ciclul preuniversitar. La nivelul A2 – procentele la ambele limbi L2 au fost similare (între 25% și 33%), iar la limba germană L1 - 9,5%. Un sfert dintre studenții la limba franceză au ales nivelul B1 (25%-26%), neobservându-se vreo diferență între cei de la REI și cei de la LMA, deși era de așteptat ca cei din urmă să cunoască mai bine limba a doua, fiind în general absolvenți de filiere de liceu umaniste. La limba germană, REI și FABIZ L2 procentele au fost între 20% și 25%, iar la FABIZ L1, 16%. Nivelul B2 nu a fost recunoscut de nici un student de la limba germană L2, la L1 procentul fiind de 28,5%. La limba franceză L2 REI și LMA 6% dintre studenți au ales acest nivel. În ceea ce privește nivelul C1 doar 1,25% dintre repondenți au recunoscut că îl au la limba franceză L2 și 2,8% la limba germană L2. Evident că repondenții de la limba germană L1 au ales în procent mare – 42,8% acest nivel. Pentru nivelul C2, la nici o limbă L2 nu s-a depășit procentul de 1,5%, iar la limba germană L1 procentul a fost de doar 2,38%.

Întrebarea 8 – «Ce nivel de cunoaștere a limbii ați dori să aveți la sfârșitul celor 3 ani de studiu la ciclul licență?» - a pus în evidență pe de o parte faptul că majoritatea repondenților cunosc prevederile Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (doar 5 au dorit «să ... regreseze»), iar pe de altă parte, că ambițiile lor în ceea ce privește progresia proprie este destul de realistă. Dat fiind propria evaluare a nivelului actual, studenții de la limba germană FABIZ L1 își doresc în marea majoritate să treacă de la nivelul B2 la nivelul C1. La filiera LMA limba franceză L2, deși studenții ar trebui să știe că planurile de învățământ prevăd un număr mult mai mare de cursuri de limba franceză pe durata celor 3 ani de licență decât planurile colegilor de la REI, ei au așteptări similare cu aceștia. De exemplu, același număr de studenți de la REI și LMA (4) își doresc să ajungă de la nivelul A1 la nivelul B1. Iar mai mulți studenți de la REI decât de la LMA speră să ajungă de la A2 la B2 (8 vs 2). Același lucru îl observăm și în cazul limbii germane L2, unde studenții de la FABIZ, în numai 3 semestre de studiu al limbii germane își

propun progresii mai mari decât cei de la REI, care au 6 semestre de studiu. Există însă și speranțe îndrăznețe, cum ar fi progresii uimitoare : A1-C1 (4), B1-C1 (2) în doar 3 semestre.

La întrebarea 9 - «Cum ați învățat până acum această limbă străină?» - peste 50% din totalul repondenților, indiferent de facultate sau filieră, au declarat că au învățat limba franceză sau limba germană mai ales «*după metode clasice (gramatică și traducere)*». Opțiunea «*mai ales prin conversație*» a fost aleasă în procent mai mare în cazul limbii germane (19,5% L2 și 22,4% L1), decât în cazul limbii franceze L2 (13,4%), spre deosebire de opțiunea «*mai ales prin intermediul mijloacelor media, filme, muzică*», pentru care au optat aproape 18% dintre cei care au studiat limba franceză L2, dar doar 6% (REI L2 și FABIZ L2) și 12% FABIZ L1. În cazul opțiunii «*folosind aplicațiile pentru telefon*» procentele au fost destul de mici, variind între 1,70% (FABIZ germană L1) și 10% (LMA L2). Doar un repondent a ales și varianta «*altele*», declarând că a citit în franceză.

Întrebarea 10 – «Ce v-a plăcut cel mai mult la metoda prin care ați învățat această limbă sau altele?» a oferit, datorită faptului că a fost o întrebare deschisă, o varietate de răspunsuri. Au fost menționate: conversațiile, aplicațiile informatice pentru traducere, mijloace media, metodele interactive, traducerile pur și simplu, conversațiile cu profesorul, temele conversațiilor și mai ales faptul că profesorul se asigură că toți elevii au înțeles lecția. Deci, au fost apreciate nu numai metodele, tematica, accesul la informații prin internet, ci și profesorul, ca releu între materie și cursant.

Referitor la aspectele pe care studenții care învață franceza și germană ca L2 le consideră importante și utile (întrebarea 11 «Ce considerați că ar fi important și util pentru dvs. să învățați în acești 3 ani la seminarul de limba germană/franceză?») răspunsurile sunt diverse. În urma analizei acestora am putut constata faptul că o mare parte dintre aspectele considerate importante și utile de studenți pot contribui la dezvoltarea celor patru competențe fundamentale de comunicare. Cele mai frecvente aspecte numite au fost conversația și comunicarea fluentă cu un nativ. Pe lângă exerciții și activități de gramatică și vocabular de bază, care să îi ajute să se exprime corect, studenții doresc să își însușească un vocabular de specialitate cât mai vast, să comunice formal și informal atât verbal cât și în scris, prin redactarea de documente. Mai mult decât atât unii își doresc mai puțină gramatică sau nu doar gramatică, doresc să poată gândi în limba străină și nu să traducă mecanic din limba maternă. Pe lângă acestea mulți dintre cei chestionați își doresc nu doar un vocabular cât mai vast ci și să cunoască cât mai multe aspecte de cultură și civilizație a limbii pe care o învață, ceea ce dovedește dorința lor de cunoaștere. În plus studenții care învață franceză și-ar dori să ia parte la proiecte internaționale. Cei cu limba germană ca L1 își doresc cu predilecție să-și îmbunătățească capacitatea de a conversa în contexte specializate, aceștia considerând comunicarea primordială în viața personală și profesională.

Prima întrebare care se ivește din perspectiva cadrului didactic în urma analizei acestor răspunsuri este în ce măsură resursele de timp pe care le avem la dispoziție în cadrul unui singur seminar săptămânal ne permit să tratăm toate aceste aspecte în așa fel încât studentul să își formeze competențele de care va avea nevoie pe piața muncii în condițiile în care mulți sunt începători fără cunoștințe sau cu cunoștințe cel mult elementare.

În ceea ce privește disponibilitatea de implicare activă la seminarul de limba străină (întrebarea 12 «Cât de mult doriți să vă implicați în activitățile de la seminarul de limba germană/franceză?») putem constata în urma rezultatelor faptul că motivația cea mai mare o au studenții care învață limba germană ca L1 (68,29%) respectiv cei de la franceză LMA (71,43%), aceștia dorind să se implice cât mai mult în activitățile de la seminar. Trebuie menționat faptul că aceștia intră în contact cu limba străină și în cadrul materiilor de specialitate, ceea ce înseamnă mai multe activități în limba străină și implicit siguranță în exprimare și încredere în capacitatea proprie de exprimare și comunicare. Niciunul dintre studenții de la aceste secții nu au ales opțiunea *a) deloc sau cât mai puțin posibil*, ceea ce poate fi interpretat drept o motivație foarte ridicată. În ceea ce privește L2 50% dintre opțiunile studenților care învață limba germană L2 la REI se referă la *implicarea activă cât mai multă* față de doar 39,13% dintre studenții de la

FABIZ. Între aceste procente se situează studenții de la REI care învață limba franceză L2 cu 46,15%. Tot studenții de la FABIZ L2 sunt cei care ar dori *să se implice deloc sau să se implice cât mai puțin posibil* (10,87%). Pentru *implicare săptămânală* cele mai multe opțiuni au fost la limba germană L2 FABIZ (45,65%), iar pentru *implicare atât cât să facă impresie bună* procentul cel mai ridicat s-a înregistrat la limba germană L2 REI (25% dintre opțiuni) și limba franceză L2 REI (23,08% dintre opțiuni). Constatăm, deci, o dorință de implicare mai mare la L1 decât la L2. Au existat foarte puține opțiuni pentru ultimul punct *altele*, fiind menționate aici *cât permite timpul liber, cât de mult sunt capabilă*. Raportat la rezultatele studiului de caz prezentat în *Istoria limbilor moderne în A.S.E.* (Dima 2013, 43) conform cărora „... cca. 50% dintre repondenți au declarat că se implică activ în aproximativ 50% dintre cursurile frecventate și mai puțin de 15% se implică activ ocazional sau foarte rar” putem trage concluzia că gradul de implicare activă la seminariile de limbi străine a crescut în ultimii ani. Acest fapt reprezintă o dovadă în plus că limbile moderne reprezintă un punct forte al universității noastre și astfel un motiv în plus pentru a se bucura de sprijin instituțional.

În ceea ce privește conținutul materialelor didactice (întrebarea 13 „Ce ar trebui să conțină materialele didactice folosite la seminarul de limba germană/franceză?”) am constatat pentru ambele limbi atât pentru L1 cât și pentru L2 preferința studenților pentru materiale audio-video (imagini, filme, muzică) deci pentru suport vizual, pentru activități interactive și texte actuale și utile. Cei care au învățat mai ales prin metode tradiționale preferă în continuare schemele gramaticale și teoria gramaticală, liste de cuvinte, traduceri în limba română și așteaptă explicații detaliate de la cadrul didactic. Observația este justificată la secția LMA unde există seminar de traduceri prevăzut în planul de învățământ. Pentru celelalte seminarii unde limba străină se învață în scopul comunicării în context profesional și cotidian rolul traducerii este greșit înțeles. Majoritatea celor care învață o limbă străină consideră că pot învăța exclusiv prin traducere în și din limba maternă, motiv pentru care învățarea decurge anevoios și devine demotivantă. De asemenea, putem deduce de aici și faptul că rolurile profesorului la clasă și ale studentului sunt percepute ca fiind încă și destul de tradiționale: profesorul transmite informații, studentul le „asimilează”. În literatura de specialitate rolul profesorului este cel de moderator și consilier, de călăuzitor și nu de atotștiutor, iar cel al studentului ar trebui să fie unul activ, de implicare și nu doar de receptare.

Ajungem astfel la așteptările studenților privind cadrul didactic (întrebarea 14 „Ce așteptări aveți privind cadrul didactic de la seminarul de limba germană/franceză?”), care, conform celor menționate de studenți, sunt destul de mari. Acestea se referă mai ales la calitățile umane ale cadrului didactic: să fie prietenos, serios, disponibil, răbdător, înțelegător, calm, deschis, practic, receptiv, implicat, strict, corect, comunicativ, să fie o persoană deschisă, apropiată de studenți, să folosească un ton familial și să manifeste interes total. Calitățile profesionale ale cadrului didactic în viziunea studenților chestionați se referă la capacitatea acestuia de a motiva, de a fi creativ în predare, profesionist (fără a exemplifica ce înțeleg prin aceasta), de a predă în mod plăcut și interesant, de a vorbi rar, de a fi de ajutor și de a nu pune presiune. Alte aptitudini și abilități ale cadrului didactic pot fi ancorate tot în dimensiunea tradițională a procesului de predare-învățare, profesorul fiind cel care trebuie „să ne ridice nivelul”, să explice fiecare structură lexicală când este cazul, să traducă constant în limba română. Nu putem să nu ne întrebăm în acest caz cum se poate învăța o limbă străină vorbind cât mai mult în limba maternă? Deși minoritară, nu poate fi ignorată remarca unui student care învață limba germană L2 și care menționează că nu are așteptări, deoarece fără implicarea studentului nu se poate crea un mediu propice învățării. Se confirmă astfel teza potrivit căreia procesul de predare-învățare este influențat și determinat de un cumul de factori care trebuie luați în considerare și care determină derularea întregului proces.

Referitor la temerile cu privire la seminarul de limba franceză sau germană (întrebarea 15 „Ce temeri aveți cu privire la seminarul de limba germană/franceză?”) nu au fost constatate diferențe relevante între limbile franceză și germană ca L2. Cele mai multe temeri se referă la un eventual nivel prea avansat al predării sau al grupei, la exigența cadrului didactic, la ritmul de predare prea alert și la notele în funcție de

nivelul de cunoaștere a limbii. În același plan se încadrează temerile referitoare la dificultatea probei de verificare, a notelor prea mici și a restanțelor. Referitor strict la materie temerea cea mai mare este legată de gramatică la ambele limbi. Câțiva studenți și-au exprimat temerile privind frecvența, lipsa puterii de concentrare, propria capacitate de exprimare mai ales vorbitul în public, lipsa progresului sau atingerea nivelului dorit respectiv timpul prea scurt. Ultimele aspecte sunt justificate având în vedere raportul dintre așteptările privind nivelul dorit și numărul de ore de limbă străină din planurile de învățământ. Alte temeri privesc superficialitatea sau lipsa de implicare din partea grupei și a cadrului didactic, temeri ce au la bază, probabil, experiențe anterioare.

Aproximativ 7% dintre studenții care învață limba germană ca L2 nu au niciun fel de temeri. Majoritatea celor de la germană L1 FABIZ au răspuns că nu au temeri cu privire la seminarul de limba germană. Totuși cei care au răspuns se tem că nu vor înțelege termenii în totalitate.

4. Concluzii

Analiza opțiunilor exprimate de studenții anului I ne-au îndreptat către următoarele concluzii: în primul rând a fost confirmată ipoteza privind heterogenitatea de nivel din cadrul grupelor atât la L1 cât și la L2 la ambele limbi care au fost parte a studiului, între B1-C1 la germană L1, între A1-B2 la limba franceză L2 și între A1-B1 la germană L2 (cu mențiunea că aici studenții cu nivel B2-C2 reprezintă cazuri rare). În acest context caracterizat de un grad foarte ridicat de heterogenitate, apar întrebări privind nivelul la care ar trebui să se lucreze în cadrul fiecărei grupe, respectiv ce măsuri metodico-didactice și instituționale s-ar impune în vederea optimizării procesului de predare învățare. Găsirea unor răspunsuri la aceste întrebări considerăm că este o primă provocare pentru cadrele didactice.

O a doua concluzie la care am ajuns o reprezintă faptul că motivația este mai mare la L1, unde nivelul este mai ridicat și contactul cu limba este mai intens, ceea ce ne duce cu gândul la necesitatea unei regândiri la nivel instituțional a statutului limbilor străine în planurile de învățământ prin suplimentarea numărului de ore, atât la L1 cât și la L2. Această necesitate a fost menționată încă din anul 2013 în amintita monografie a celor 100 de ani de limbi moderne în ASE (Dima 2013, 47). Întărim această idee cu date furnizate de site-ul Institutului Goethe: la limba germană doar pentru atingerea nivelului A1 sunt necesare între 80-200 de unități didactice (a 45 minute) (<https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/prf/sd1/inf.html>), iar pt atingerea nivelului C1 de 800-1000 de unități didactice (<https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/prf/gc1/inf.html>). Nivelul C2 necesită un minim de 1000 de unități didactice (<https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/prf/gc2/inf.html>).

O altă concluzie identificată în urma opiniilor și opțiunilor studenților se referă la faptul că aceștia nu sunt familiarizați cu conceptul de învățare autonomă, nici nu par să dorească prea mult să abordeze acest tip de învățare, având așteptări foarte mari și uneori nejustificate de la cadrul didactic, mai puține însă de la propria persoană și de la propria prestație.

Rezumând, constatăm că, pentru obținerea unor rezultate cât mai bune, trebuie să conlucreze cât mai eficient toți cei trei actori implicați: *instituția* – prin regândirea planurilor de învățământ, *profesorul* – prin adaptarea la nivelul studenților și găsirea celor mai adecvate metode de predare și *studentul* – prin asumarea sarcinilor de învățare și mai ales prin eforturile pe care este gata să le facă pentru atingerea nivelului pe care și l-a propus/declarat (în chestionar !). Iar așteptări și provocări au toți, și studenții și profesorii, în egală măsură !

Bibliografie

1. **Beacco, J.-C. et al.** *Guide pour le développement et la mise en œuvre de curriculums pour une éducation plurilingue et interculturelle*, Conseil de l'Europe
https://www.academia.edu/36074397/Guide_pour_1%C3%A9ducation_plurilingue_et_interculturelle._Conseil_de_l_Europe.
2. **Dima, V. V.** 2013. "Rolul limbilor străine în formarea economiștilor profesioniști". În: **Nicolae, M. și M.M. Maftai.** 2013. *Istoria limbilor moderne în ASE. O perspectivă centenară*, editura ASE, București, ISBN 978-606-505-634-3.
3. **Dima, V. V./ Mohanu, F./ Hurduzeu, R. E./ Lorentz, M. A./ Pătru, C.** 2018. "Foreign Language Education in ASE Bucharest - A Quantitative Approach". În: **Dumitrescu, D./ Zamfir, A.** 2018. *Proceedings of the 1th International conference on economics and social sciences Challenges and trends in economic and social sciences research*. Bologna: Filodiritto Publisher, p.322-333, ed. 1, ISBN 978-88-85813-14-4.
<http://icess.ase.ro/index.php/archive/icess-2018/icess-2018-proceedings>
4. **Mitry, Olivier.** 2017. <https://www.jobquipeut.fr/quelles-sont-les-attentes-des-etudiants-vis-a-vis-de-leur-futur-emploi/>.
5. **Pătru, C./ Lorentz, M. A./ Dima, V. V./ Mohanu, F./ Hurduzeu, R. E.** 2018. „Lifelong Learning for the Labor Market”. În: **Dumitrescu, D./ Zamfir, A.** 2018. *Proceedings of the 1th International conference on economics and social sciences Challenges and trends in economic and social sciences research*. Bologna: Filodiritto Publisher, p.334-342, ed. 1, ISBN 978-88-85813-14-4.
<http://icess.ase.ro/index.php/archive/icess-2018/icess-2018-proceedings>
6. <https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/prf/sd1/inf.html>
7. <https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/prf/gc1/inf.html>
8. <https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/prf/gc2/inf.html>

ASE București

Chestionar adresat studenților

DLMCA

Octombrie 2019

Facultate/ Gr.

Acest chestionar se adresează studenților din anul I la ASE și este anonim. Vă rugăm să încercuiți variantele care vi se potrivesc și să completați cu alte informații pe care le considerați relevante. Evitați răspunsurile vagi sau ironice!

1. Unde ați învățat limba germană/franceză?
 - a) la școală;
 - b) la meditații;
 - c) în cadrul unor cursuri organizate în afara școlii;
 - d) autodidact
 - e)

2. De ce ați ales să învățați această limbă străină?
 - a) era disciplina de învățământ obligatorie la școală;
 - b) la îndemnul părinților;
 - c) din proprie inițiativă;
 - d) pentru că prietenii mei învață/ cunosc această limbă;
 - e) alte motive:

3. Ce resurse de timp aveți la dispoziție pentru învățarea acestei limbi străine?
 - a) 2h/zi;
 - b) 2h/weekend;
 - c) 1h zilnic;
 - d) 2h/saptamana;
 - e) altele:

4. Preferați să învățați
 - a) individual;
 - b) cu un partener;
 - c) în grup;
 - d) doar ascultând, profesorul este cel care trebuie să vorbească;
 - e)

5. Ce considerați a fi mai util în învățarea unei limbi străine?
 - a) vocabularul și conversația;
 - b) noțiunile de gramatică, listele de cuvinte și traduceri;
 - c) citirea/redactarea de texte;
 - d) ascultarea și conversația;
 - e) altele:

6. Ce vă motivează să învățați această limbă străină?
 - a) dezvoltarea personală;
 - b) oportunitatea unui loc de muncă peste medie;

- c) mutarea într-o țară străină unde am nevoie de aceasta limbă străină;
 - d) îndeplinirea cerintelor de studii actuale;
 - e) altele:
7. Ce nivel de cunoaștere a limbii estimați că aveți în momentul de față?
- a) A1 b) A2 c) B1 d) B2 e) C1 f) C2
8. Ce nivel de cunoaștere a limbii ați dori să aveți la sfârșitul celor 3 ani de studiu la ciclul licență?
- a) A1 b) A2 c) B1 d) B2 e) C1 f) C2
9. Cum ați învățat până acum această limbă străină?
- a) mai ales prin metode clasice (gramatică și traducere);
 - b) mai ales prin conversație;
 - c) mai ales prin intermediul mijloacelor media, filme, muzică;
 - d) folosind aplicațiile pentru telefon;
 - e) altele:
10. Ce v-a plăcut cel mai mult la metoda prin care ați învățat această limbă sau altele?
-
11. Ce considerați că ar fi important și util pentru dvs. să învățați în acești 3 ani la seminarul de limba germană/franceză?
-
12. Cât de mult doriți să vă implicați în activitățile de la seminarul de limba germană/franceză?
- a) deloc sau cât mai puțin posibil
 - b) săptămânal
 - c) atât cât să fac impresie bună
 - d) doresc să mă implic activ cât mai mult
 - e)
13. Ce ar trebui să conțină materialele didactice folosite la seminarul de limba germană/franceză?
-
14. Ce așteptări aveți privind cadrul didactic de la seminarul de limba germană/franceză?
-
15. Ce temeri aveți cu privire la seminarul de limba germană/franceză?
-

Mulțumim pentru completarea acestui chestionar!

Bio data

Rodica Stanciu-Capotă, PhD since 2001, associated professor at the Academy of Economic Studies, is concerned by the LSP (mainly french), foreign languages didactics, methodology and lexicology, these areas being also the subject of her researches : more than 50 articles and scientific papers, published in Romania and abroad and 15 books she has published, among which we mention: *Précis de grammaire contextualisée du français contemporain. Domaine économique* (author), *Limba franceza. Culegere de teste pentru admitere* (coauthor), *Au service de votre français : Le quotidien des affaires* (coauthor), *Regards sur l'économie et la gestion de la production agricole et alimentaire*(author), *Panorama financier* (author), *Relations statistiques fortes, cachées, fausses et illusoires* (coauthor) (Romanian Academy Price 2003). She had also a great contribution in the realization of some thematic dictionaries such as: *Dictionar poliglot de termeni economici. Engleză-romană-franceză-germană-spaniolă* and *Restructurări corporatiste. Lexic explicativ în limbile română și franceză*.

Cornelia Pătru is a Lecturer in German for Business Communication with The Department of Modern Languages and Business Communications of The Bucharest Academy of Economic Studies where she is currently teaching German as foreign language in a professional and economic context. In 2013 she received her degree of Doctor in Philology from the University of Bucharest. She has taken part in many conferences with paper on communication in Lexicology and German as Foreign Language and she is author and co-author of various articles with focus on themes from the field of lexicology, methodology, didactics and teaching the German language, but also interculturalism and interdisciplinarity. She worked on developing the third edition of *Dicționar German-Român* of the Romanian Academy published in 2007 and 2010 at the Univers Enciclopedic and participated also in lexicographical projects as co-author, translator or scientific consultant.

Alina - Maria Mardari, PhD, currently teaches Business English and German as foreign language in a professional and economic context at the Bucharest University of Economic Studies, Department of Modern Languages and Communication in Business. She holds a PhD in Philology from the University of Bucharest and she is the author of *Anglizismen in der deutschen und rumänischen Jugendsprache* (2013) and co-author of a thematic dictionary *Dictionar poliglot de termeni economici. Engleză-romană-franceză-germană-spaniolă* (2019). She has published many articles on topics related to German Linguistics and sociolinguistics with particular focus on language varieties, youth language and anglicisms.